

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ.

ਐਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁਦਈ) ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ (ਬਚਿਆਈ), - ਜਵਾਬਦੇਹ

195

1952 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 345.

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਅਤੇ ਆਰਡਰ April, 29th XXXVII, ਨਿਯਮ 2—ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਬਚਾਅ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ—ਆਰਡਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਸ਼ੋਧਨ—ਕੀ ਇਹ ਯੋਗ ਹੈ —ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ—ਕੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਨਿਯਤ ਹੈ—ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵਿਵੇਕ--ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਢੰਗ-ਨਿਯਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVII ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ lav ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵੇਕ ਹੈ) ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XXXVII ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਦੇ

ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ , ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਦੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ 1952 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਲ.ਭਾਟੀਆ , ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ.

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ., ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਇਹ ਚਾਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਚਾਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਾਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਡਰ XXXVII, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਦਈ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੋਈ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਲਾਲਾ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਰੋਬਰ ਖੰਡਨ ਮੁਸੱਤਰਕਾ ਅਹਲੇ ਹਨੂਦ ਮੌਸੂਮਾ ਨਨੋ ਮਲ ਸਵਲ ਦਾਸ (1) ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ , ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦੀ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ, ਜੇ.ਜੇ. ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿ. S ਦੇ ਅੰਦਰ "ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ" ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰ- ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ "ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ" ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ-----

- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਧੀਕ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ- ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਪੱਖ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਇਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪੱਖ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਆਰਡਰ XXXVII, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਵਿਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗਰੋਵਰ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 115, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ" ਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲਾ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਰੋਬਰ ਖੰਡਨ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਅਹਲੇ ਹਨੂਦ ਮੌਸੂਮਾ ਨਹੀਂ ਮੱਲ ਸਨਵਾਲ ਦਾਸ (1) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਗੁਣਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ "ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜੋ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ੍ਰੀ, ਐਸ. ਐਸ. ਬਜਾਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਈਸ਼ਵਰ ਦਾਸ ਵਧਵਾ (2) ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡਰ XXXVII, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਵਾੜ ਟ੍ਰਾਇਲਬਲ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ

ਸ.ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਨ ਅਤੇ 5* ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਗੁਰ- ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ 'ਮੈਂ' ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ., ਦ ਜਵਾਲਾ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਟਿਡ, ਆਗਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖੋਸਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜੇ *ch ਹਬੀਬ ਅਹਿਮਦ (1)*, ਮੈਂ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: -

“ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇੰਨਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਜਿਹੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ

ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤਾਂ - ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸੱਚਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਇੱਕ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ****”।

ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਕੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਕੋ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੈਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗਰੋਵਰ ਨੇ ਕੇ. ਆਰ. ਕੇਸਵਨ ਬਨਾਮ ਦ ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਿਟਡ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀ

ਅਜੀਬ ਕੇਸ. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਐੱਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਾਅ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ.

ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰ- ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖੋਹਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬੜੀ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅੰਤ ਸਿੱਟਾ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਕਿ ਉਸ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਲ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਾਪਦੰਡ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਬੇਵਕੂਫੀ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਬਦਨਾਮੀ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦਾ ਆਰਡਰ 14 ਆਰਡਰ XXXVII ਦੇ ਸਮਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਦਰਾਸ ਕੇਸ ਇਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਬਿਲਕੁਲ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਚਰਚਾ ਉਸ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ

ਤੱਕ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇੱਕ ਧੋਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XXXVII ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ - ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇੱਕ ਧੋਖਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇੱਕ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਇੱਕ, ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ *ਮਾਲਾ-ਮਾਲ*, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ? • ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰ- ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਪਏਗੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ) ਸੱਚਾ- ਸੱਚ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕੇ ਸਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ • ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

“ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ”।

ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦ ਜਵਾਲਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।, ਵਿ.ਚ. _ ਹਬੀਬ ਅਹਿਮਦ (1), ਮੈਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ * * * ◆

”

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ

ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਕਾਬਲ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ- ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ “• ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲੰਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੋ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰ-ਇੱਥੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤੀਆ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ -----ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕੇਸ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖੁੰਝ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੋ ਕਰਾਸ-ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤਿੱਖੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 21 ਮਈ, 1953 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ